

Bijlage 3

De Masterclass als toepasbaar leerinstrument (voor de stimulering en beoordeling van de ondernemende houding van studenten in het groen onderwijs)

Inleiding

Het begrip welvaart gaat niet langer alleen over de verdeling van schaarse middelen anno nu, maar omvat steeds nadrukkelijker ook de voorziening ervan voor latere generaties. De economische omgeving van de ondernemer wordt daardoor steeds complexer. Vandaar dat de vraag terecht is of van een MBO-opleiding verwacht mag worden dat het voldoende basis legt voor zelfstandige ondernemerschap. Een MBO-opleiding aangevuld met een doorlopende leerweg, kopstudie of HBO biedt wellicht een betere basis. Wel mag van een MBO-opleiding verwacht worden dat zij proactieve en goed communicerende personen aflevert. De toekomstige werkomgeving vraagt van het onderwijs werknemers af te leveren die de juiste mix van ondernemende competenties en vakvaardigheid in zich hebben. In het onderwijs moet daarom aan beide aspecten aandacht worden besteed.

Kennisnetwerken en de school als kenniscentrum

Een ondernemende school die veel externe contacten heeft en grensverleggend bezig is kan de leerlingen beter van uitdagende opdrachten voorzien. Het verdient daarom aanbeveling om als onderwijsinstelling actief te participeren in regionale initiatieven, waarin onderzoek, bedrijfsleven en dienstverlenende instellingen vertegenwoordigd zijn. Voorbeelden hiervan zijn academies, kenniskringen, kenniscoöperatie en projecten als 'telen met toekomst, 'koeien en kansen', enz. Het stimuleren van ondernemerschap onder leerlingen vereist een stimulerende omgeving waaraan de inzet van de MC als **leerinstrument** kan bijdragen.

Ondernemerschap als houding ontwikkelen.

Vanuit het onderwijs kan een belangrijke bijdrage geleverd worden aan het vormen van **ondernemendheid** als houding, door stimulering van daarvoor noodzakelijke competenties bij leerlingen. De MC biedt toepasbare mogelijkheden om dat proces tot ondernemendheid te bevorderen omdat:

- de leerling daarvoor kans geboden wordt, door middel van beroepsvorming en uitvoering van projecten in de maatschappelijke context van de beroepspraktijk.
- de leerling wordt uitgedaagd. De leerling met meer potentie zal zich in deze omgeving sterker ontwikkelen.

Leren in / van de praktijk

Dit vormt de basis van competentiegericht onderwijs: het ontwikkelen van competenties die aansluiten bij het beroepsveld. Hieraan zijn vele aspecten verbonden die in relatie met een MC kunnen worden opgepakt zoals:

- Ontwikkelen van praktijkgerichte oefensituaties en proeven van bekwaamheid.
- Het ontwikkelen van een netwerk van praktijkbedrijven die ook geschikt zijn om ondernemerscompetenties bij leerlingen te ontwikkelen. Uitbreiding van dit

- netwerk, extra aandacht voor de kwaliteit en een goede begeleiding vanuit de onderwijsinstelling is daarbij noodzakelijk.
- Specialisatie van scholen is door het teruglopend leerlingenaantal in de primaire sector onontkoombaar. Leerlingen kunnen voor het volgen van een MC vanuit diverse instellingen bij elkaar worden gebracht. Niet enkel voor de nieuwste vaktechnische ontwikkelingen, maar ook als het gaat over toekomstige bedrijfsovername en kansen in de markt.
  - Het strategisch denken kan / moet nadrukkelijk worden meegenomen. Hoe ziet de omgeving er over 10-15 jaar uit (duurzaamheid, plattelandsontwikkeling, internationalisatie, ketenontwikkeling etc.)

Ondernemerschap aan competenties verbonden in het agrarische onderwijs

Bij het aanleren van vaardigheid in ondernemerschap gaat het om de ontwikkelen van een bestemde persoonlijke houding en gedrag, toepasbare kennis en kunde van ondernemerschap en bedrijfsvoering maar ook een gemakkelijk omgaan met omgeving en maatschappij. Daarnaast heeft ondernemerschap een combinatie van persoonlijk willen, richtingsgevoel voor wat gewenst wordt, omgaan met onzekerheden en afstand kunnen nemen in zich.

In het agrarisch onderwijs vindt de uitstroom van leerlingen op verschillende niveaus plaats. Op elk niveau wordt een zekere mate van ondernemendheid verwacht.

Een typering naar de mate van ondernemerschap per opleidingsniveau zou kunnen zijn:

<i>MBO</i>	Typering taakuitvoering
- niveau 1	Assistent uitvoerend
- niveau 2	Zelfstandig taken uitvoeren
- niveau 3	Zelfstandig managen over langere periode
- niveau 4	Ondernemend binnen overzichtelijke horizon
<i>HBO</i>	Ondernemend o.b.v. eigen onderzoek
<i>WO</i>	Ondernemend o.b.v. eigen onderzoek

Voor het MBO zijn competenties geformuleerd. Voor ondernemerschap heeft Aequor tezamen met het Kenniscentrum Handel een reeks van generieke ondernemerscompetenties gedefinieerd.

De volgende ondernemerscompetenties worden genoemd:

- anticiperen op markt en maatschappij
- opstellen bedrijfsplan, administratie, registreren, interpreteren en rapporteren
- volgen en integreren van ontwikkelingen in het vakgebied
- verwerven opdrachten
- organiseren en beheersen van werkzaamheden
- klantgericht werken en adviseren van klanten
- opstellen en uitvoeren financieel beleid
- aansturen van medewerkers en uitvoeren van personeelsbeleid
- afstemmen van managementtaken en uitvoerende taken